

SORTSVALG I TIDLIG VÅRBYG

STØTTET AF

Fonden for **økologisk landbrug**

Tidlig høst af vårbyg giver mulighed for strategisk planlægning af sædskiftet.

Det giver bl.a. mulighed for rettidig etablering af efterafgrøder og tidlig etablering af vinterafgrøder med forudgående rod ukrudtsbekæmpelse og større spredning af arbejdsbelastningen i høst.

I 2015 er der gennemført sortsforsøg med syv tidlige sorter af vårbyg. De afprøvede sorter er forædlede i Norge, Sverige og Finland. Ved udvælgelse af sorterne er der lagt særligt vægt på sorternes modningstidspunkt, modtagelighed overfor svampesygdomme og udbytte.

Udvalgte resultater fra fire forsøg er vist i tabel 1. Yderligere resultater kan findes i Oversigten over Landsforsøgene 2015. Der gennemføres kun ét års forsøg, og resultaterne skal derfor tages med forbehold for mulige årsvariationer.

Tabel 1. Tidlige sorter af vårbyg, 2015.

	Udb. og mer-udb., hkg pr. ha	Vand- pct. i kerne	Ukrudt, pct. dækning af jord, skridning	Strå- læng- de, cm	Mel- dug	Leje- sæd
Blanding	52,5	18,3	14	67	0	0
Elmeri	-6,2	15,6	11	81	0	0
Severi	-6,2	15,7	12	92	0	0
Justus	-6,5	15,7	10	95	0	0
Edel	-8,2	16,5	13	92	0	0
Heder	-8,7	15,8	10	83	0	0
Iver	-10,1	16,7	14	72	0,01	0
SW	-11,5	16,8	10	87	0,4	0

Elmeri, Severi og Justus er 6-radede sorter fra den finske forædler Boreal. Sorterne Edel, Heder og Iver er fra den norske forædler Graminor, Heder og Edel er 2-radede og Iver er 6-radet. SW Barbro er en 2-radet sort fra svenske Svalöf Weibull.

Alle sorter har givet lavere udbytter end måleblandingen, hvilket er forventeligt, da det ikke kan undgås at tidlighed vil koste udbytte. De finske sorter har givet de højeste udbytter af de tidlige sorter med udbytter på gennemsnitligt 46 – 46,3 hkg pr. ha.

Der er høstet hhv. 14 og 9 dage tidligere i to forsøg, og i de to andre forsøg er der høstet samtidig med måleblandingen. Det lavere vandindhold i kernerne indikerer, at de nordiske sorter har været modne tidligere end måleblandingen.

Fire sorter har haft lavere ukrudtsdækning ved skridning end måleblandingen. Sorternes evne til tidligt at dække jorden og strå længde er registreret som mål for sorternes ukrudtskonkurrenceevne. Evnen til tidligt at dække jorden er registreret ved tidlige fotomålinger i forsøgsparcellerne, hvor fotos efterfølgende er analyseret af et computerprogram, som registrerer procent dækning af jorden med grøn overflade.

Alle sorter, undtagen sorten Iver, har haft længere strå end måleblandingen.

Registreringerne forklarer dog ikke entydigt forskellene i ukrudtsdækning ved skridning. Der har generelt været lav ukrudtsdækning i forsøgene.

Sorterne har generelt været sunde og har kun i begrænset omfang været angrebet af svampesygdomme. SW Barbro er den sort, der har haft højest forekomst af sygdomme. Meldug kan være et problem også ved sorter, der ellers fremstår sunde hos vores nordiske naboer, da de ikke har meldug i samme omfang som i Danmark. Derfor er det vigtigt at have kendskab til sortens modtagelighed.

I årets forsøg har der ikke været lejesæd i nogen af forsøgene, på trods af højden på sorterne.

Der er ikke økologisk udsæd af de pågældende sorter til rådighed på det danske marked. Ønsker man at dyrke tidlig vårbyg, må man undersøge, om der er økologisk udsæd til rådighed i Norge, Sverige eller Finland. Der kræves en dispensation til at anvende ikke-økologisk ubejdset såsæd.

Læs mere om mulighederne ved tidlig høst her på LandbrugsInfo.